

Evgenij Švarc

ZMAJ

Redatelj: Dražen Ferencina

Rukovoditelj Tehnike Mato Ivić
Voditelj pozornice Željko Pljuskovac
Voditeljica maskersko-vlasuljarske radionice Ružica Miler
Voditelj rasvjete Tomislav Kobia
Voditelj tona Davorin Toth
Slikar izvođač Leon Landeka

Dekor i scenska oprema izrađeni u radionici HNK pod vodstvom Željka Jurića.
Kostimi izrađeni u krojačkoj radionici HNK pod vodstvom Gordane Jurković.

Premijera: 12. srpnja 2025.

u sklopu Osječkog ljeta kulture

Evgenij Švarc

ZMAJ

(*Drakon*)

bajka

<i>Redatelj</i>	Dražen Ferenčina
<i>Dramaturginja i suradnica redatelja</i>	Petra Mrduljaš
<i>Kostimografinja</i>	Marita Ćopo
<i>Scenografi</i>	Dražen Ferenčina i Marita Ćopo
<i>Autor glazbe</i>	Šimun Matišić
<i>Scenski pokret</i>	Alen Čelić
<i>Video projekcija</i>	Ivan Marušić Klif
<i>Suradnica za lutkarstvo</i>	Ivana Vukičević
<i>Asistent redatelja</i>	Mirko Ilibašić

ULOGE:

MATKO DUVNJAK JOVIĆ	Lancelot
MATEJA TUSTANOVSKI	Elza, zmaj
GORDAN MARJANOVIĆ	Mačak, zmaj
IVICA LUČIĆ	Šarlemanj
MIRKO ILIBAŠIĆ	Gradonačelnik, zmaj
GRGUR GRGIĆ	Henrik, zmaj
IVANA VUKIČEVIĆ	građanka, zmaj
MONIKA DUVNJAK	građanka, zmaj
SRĐAN KOVAČEVIĆ	građanin, zmaj
DOMAGOJ PINTARIĆ	građanin, zmaj
DORIAN VICIĆ	građanin, zmaj

ZMAJEVI LJUDSKIH LICA

Držimo li se stava da umjetnost temeljne alatke svoje hermeneutike preuzima od stvarnosti koju (čak i kada se čini da tomu nije tako) analitički tretira i apostrofira u vrisak svojevrsne pobune, onda možemo reći da je ruski dramatičar Evgenij Švarc živio u zanimljiva vremena. Rođen u Kazanju, 1896., Švarc je do smrti, u tadašnjem Lenjingradu, 1958., bio svjedokom tektonskih pomaka kako ideoloških, tako i politoloških paradigmi koje su svijet posložile u nove geopolitičke karte i oštrije reljefe – i nije mu promaklo u kolikoj su mjeri sve te promjene suštinski samo privid. Ta njegova za pojedinca u gotovo svim sustavima opasna spoznaja urodila je jednako opasnom alegorijom – predstavom *Zmaj* koja, usprkos činjenici da je vješto satkana od elemenata drevnih legendi o krilatim gmazovima koji rigaju vatru, nedvojbeno i jasno kritikom progovara ne samo o vlasti, nego i gluposti i inertnosti, pasivnoj poziciji mnoštva kojemu je uvijek miliji status podčinjenog subjekta od neizvjesnosti stanja koje bi moglo uslijediti nakon pobune.

Teško je zapravo žanrovski odrediti *Zmaja* koji se predstavlja kao bajka o gradiću u kojem 400 godina vlada zmaj, ali i lutajućem vitezu koji traga za onima koje treba spasiti... Riječ je, međutim, o bajci samo utoliko što žarišnu točku radnje predstavlja mitsko biće. Sve ostalo stvarnost zrcali utoliko što postavlja pitanja u ljudskoj prirodi, o pobuni protiv nepravde koja se rasplamsava i nikad provedena u djelo umire u umu. Švarc, naime, odlazi korak dalje od poslovične tvrdnje kako svaki narod ima vlast koju zaslužuje – on narod, tu „podjarmljenu gomilu“ uvodi u kategoriju vlasti tvrdeći kako svatko vlastitom krotkošću pred tiranijom i nepravdom sudjeluje u toj tiraniji i toj nepravdi...

Nije stoga nimalo čudno što je bajka *Zmaj (Drakon)* nastala u pretakanju 1942. i 1943. ubrzo nakon premijere staljinistička vlast zabranila, dok je sam Švarc, autor 25 dramskih djela, završio na popisu nepoželjnih autora. Javnu rehabilitaciju doživio je tek u Hruščovljevoj eri, ali ne u potpunosti – jer djela mu se trijumfalno na scenu vraćaju tek nakon njegove naprasne i prerane smrti.

Ivana Šojat